

INSYNSRÅDET

Ledamöter i Insynsrådet
Landshövding
Länsråd
Bitr. länsråd

Tid:	09.00 – 11.45
Plats:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Lokal:	Älgen
Närvarande ledamöter:	Jöran Hägglund, Anna-Caren Sätherberg, AnnSofie Andersson, Jeanette Kråik, Per Åsling, Stephen Jerand.
Ej närvarande:	Katharina Nyberg Finn, Mats Svensson, Mats Tinnsten
Närvarande tjänstemän:	Susanna Löfgren, Bengt-Åke Strömquist, Martin Jakobsson, Jens Fuchs, Malin Fuchs, Bitti Jonasson, Eva Näsman

Tid	Ärende	Föredragande	Ärendetyp	Bilaga
§ 1 09.00–09.05	Inledning	Jöran Hägglund		
<p>Landshövdingen hälsade deltagarna välkomna till dagens möte, med ”Ärenden som skaver” som den röda tråden, enligt önskemål från Insynsrådet vid föregående möte. Dagens möte är det sista för nuvarande Insynsråd, vars förordnanden upphör den 1 mars. Beredning pågår i regeringskansliet om att utse nya ledamöter men detta är inte klart än.</p>				
§ 2 09.05 – 09.50	Gruvbrytning	Martin Jakobsson Djur- och miljöenheten	Information /diskussion	1
<p>Martin Jakobsson gick igenom läget i hela länet vad gäller gruvbrytning med fokus på Vikenfyndigheten i Oviken, där ett kanadensiskt gruvföretag har ansökt om brytningskoncession för alunskiffer, som bland annat innehåller vanadin. Alunskiffen innehåller även andra mineraler, bland annat uran och molybden.</p> <p>Det är inte markägaren som disponerar rätten att undersöka och utvinna mineralfyndigheter utan det gör staten och staten kan i sin tur överlåta fyndigheten till en exploatör som uppfyller lagstiftningens krav. Bergmästaren är den myndighet som beviljar sådana tillstånd – koncessioner.</p> <p>I länet finns ett antal beviljade koncessioner, t. ex. Stekenjokk, Bellviksberg, Granberget, Tjärnberget, och Enåsen. Koncessionerna löper över lång tid, då vägen fram till brytning är både lång och kostsam. Länsstyrelsens roll är att i samrådsstadiet delta i förberedelserna för koncessionsprövningen, som därefter görs hos Bergsstaten. Länsstyrelsen ska påtala för sökanden vad som ska ingå i underlaget inför Bergsstatens prövning. Bergsstaten får inte besluta om koncession i strid mot Länsstyrelsens rekommendationer.</p>				

I Viken-området i Oviken har för närvarande sökanden markerat ett utredningsområde på en karta och inom detta område ska senare ett koncessionsområde (eller flera) definieras. Detta kommer att bestå av fyra dagbrott och ansökan ska även innehålla beskrivningar av anrikningsverk, upplag, vägar, kontor, personalutrymmen, etc. För närvarande pågår och planerar exploatören ett flertal utredningar i området (ytvatten, sedimentering, moränprover, geohydrologi, avfallskaraktärisering, flora, fauna, akvatiskt liv, arkeologi, rennäringsanalys, socioekonomisk studie med mera). Exploatören ska i sin ansökan kunna visa att det inte uppstår några skadliga miljöeffekter till följd av gruvbrytningen.

I Stekenjokk har gruvplanering pågått sedan 2010 och efter ett regeringsbeslut har nu processen börjat om och en ny koncessionsprövning förbereds.

Anna-Caren Säterberg informerade om att det i den politiska överenskommelse ("januariavtalet") som slöts i samband med regeringsbildningen finns en "punkt 33" som kan ha betydelse för samhällets framtida inställning till brytning av mineraler. Inriktningen i punkt 33 är att reglerna för koncessionsprövning ska utredas och kan komma att skärpas om några år.

Se mer information i Powerpointbilder i bilaga 1

§ 3 10.00–10.45	Bildandet av en Åre-grupp	Jens Fuchs Vattenenheten	Information /diskussion	2
--------------------	---------------------------	-----------------------------	----------------------------	---

Jens Fuchs, enhetschef på Vattenenheten, beskrev bakgrunden till bildandet av en Åre-grupp inom Länsstyrelsen. Flera perspektiv ska beaktas, sammanvägas och integreras i samhällsplaneringen och Länsstyrelsen har många olika roller och intressen att bevaka i det sammanhanget. Länsstyrelsens tvärssektoriella uppdrag är tydligt och avvägningsfrågorna ställs ofta på sin spets i Åre-området eftersom exploateringsstakten där är hög. Åreälven är unik i landet med sin höga fallhöjd och två stora outbyggda vattenfall (Tännforsen och Ristafallet).

Hotbilden mot miljön är främst sedimenttransport, sedimentering i Åresjön, vattenuttag vid låga nivåer, exploateringar, hydrologisk påverkan, dagvatten, skogsbruk och avloppsrening.

Mot bakgrund av ovanstående har Länsstyrelsen bildat en Åre-grupp för intern samordning och gemensam kommunikation både internt och utåt i samhällsplaneringsfrågor. Likheter finns med VM-gruppen som har samordnat planerings- och myndighetsfrågor inför stundande VM i alpint och skidskytte.

Se Powerpointbilder i bilaga 2

§ 4 10.45–11.30	Grön infrastruktur	Malin Fuchs och Bitti Jonasson Naturvårdsenheten	Information /diskussion	3
--------------------	--------------------	--	----------------------------	---

Malin Fuchs informerade om "Grön infrastruktur" – ett regeringsuppdrag till länsstyrelserna sedan ca 2½ år. Uppdraget handlar om naturvårdsåtgärder i ett helhetsperspektiv och geografiskt perspektiv i landskapsbilden. Frivillighet, samverkan och dialog är centrala utgångspunkter. Arbetet har inletts

med kartläggning av befintliga naturvärden och inarbetning av dessa i planeringsunderlag. Sammanfattningsvis handlar det om att se helheten i landskapet och att värna om ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Begreppet ”värdetrakter” väckte många starka känslor och kritik framfördes mot Länsstyrelsen vid en konferens våren 2018, framför allt mot skogliga värdetrakter. Med anledning av denna oro har Länsstyrelsen hållit enskilda möten med olika intressenter var för sig (kommuner, skogsbolag, LRF, Norrskog, Greenpeace, markägare, organisationer m. fl.) för att närmare förklara innebörden av Grön infrastruktur.

Per Åsling framförde att även enskilda handläggare och avdelningar på Länsstyrelsen har bidragit till misstron bland markägare, som kulminerade i samband med Almåsa-ärendet 2017 men att detta numera är åtgärdat och att Länsstyrelsens förtroende är på väg att återställas.

Se Powerpointbilder i bilaga 3

§ 5 11.30–11.35	Naturslitaget i Vålådalen-området	Eva Näsman och Bitti Jonasson Naturvårdsenheten	Information /diskussion	4
--------------------	-----------------------------------	---	----------------------------	---

Eva Näsman informerade om slitaget på naturen i Vålådalen, Blanktjärn och Pyramiderna. Området ligger inom ett naturreservat och har blivit mycket populärt och besökarantalet har ökat kraftigt med ett flertal olika problem som följd. Populariteten förklaras bl. a. av att området innehåller lämpliga och lättillgängliga utflyktsmål för dagsturer. Antalet besökare (uppmätta passager) under barmarksäsong har ökat från 2800 till 16800 besökare år 2013–2018. Problemen består av störning på renskötseln, markslitage, erosion, störning av hotade arter, och försämrade upplevelsevärden. Insatser för att ”lappa och laga” har genomförts men det behövs både kortsiktiga akuta åtgärder och mer långsiktiga insatser för att bemästra problemen. En plan för hur området långsiktigt ska förvaltas är under framtagande. Några exempel på kortsiktiga insatser är:

- Kommunikationsinsatser
- Föreskrifter (begränsning av tillträde till vissa delar, vattenaktiviteter i Blanktjärn)
- Tillståndsplikt för organiserad verksamhet
- Ansvarstagande värdskap

Jeanette Kråk framförde att tillrättaläggandet i sig gör området än mer attraktivt och bidrar till att antalet besökare ökar. Rennäringen är nu bortträngd i Åre och hotad i Storulvån, Sylarna, Blanktjärn, Nulltjärn med flera områden och det hotet sprids alltmer i takt med att besöksnäringen växer. Vi måste tillsammans planera och utveckla besöksnäring och besöksmål på ett hållbart sätt där intressen från natur, rennäring och besöksnäring kan förenas, utan att intressekonflikter uppstår.

Se Powerpointbilder i bilaga 4.

§ 6 11.35–11.45	Önskemål om punkter vid nästa möte	Jöran Hägglund		
<p>Önskemål framfördes om att ta upp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Överklagandekretsen (utifrån ärendet om Ullådsstugan) – dragning av jurist. • Arbetsförmedlingen – info om neddragning i länet och konsekvenser • Migrationsverket – info om neddragning i länet och konsekvenser • Naturvårdsverket – info om neddragning i länet och konsekvenser • Tillväxtverkets ej genomförda regeringsbeslut att omlokalisera 20 tjänster till Östersund från Stockholm • Generell tendens att myndigheter negligerar regeringsbeslut och går sin egen väg i lokaliseringsfrågor, vilket kräver gemensamt agerande från länet. 				
§ 7 11.35–11.45	Övriga frågor	Jöran Hägglund		
<p>Ordföranden gick igenom Länsstyrelsens organisationsskiss med anledning av att en organisationsförändring genomfördes 1 jan 2019. Tidigare Ledningskansliet och Administrativa enheten har slagits ihop till enheten för lednings- och verksamhetsstöd (ELV). Den nya enheten innehåller två funktioner; ekonomi och juridik/diarium.</p> <p>Susanna informerade om att Riksrevisionens rapport ("Vanans makt") om regeringens styrning av länsstyrelserna har kommit. Den kommer att skickas ut till ledamöterna i Insynsrådet.</p>				
§ 8 11.45	Avslutning	Jöran Hägglund		
<p>Landshövdingen avslutade mötet och tackade ledamöterna för goda insatser.</p>				

Mötesanteckningarna fördes av Bengt-Åke Strömquist